

Качество за децата Стандарти

за грижата, извън родното семейство, в Европа

Предговор

От Бенита Фереро-Валднер, европейски комисар на външните отношения и европейската политика на съседство
От Бенита Фереро-Валднер, европейски комисар на външните отношения и европейската политика на съседство

Днес, Европейският съюз преминава през значителни икономически, политически и социални промени и промени в заобикалящата ни среда, които оказват своето влияние върху децата. Децата, живеещи с бедни родители, или онези, които нямат възможност да живеят с родителите си, са най-силно застрашени от бедност, отритване от обществото и дискриминация, което на свой ред ги излага на още по-висок риск от малтретиране, лишаване от грижи и експлоатация. Възпитанието и условията, в които расте едно дете, оказват голямо влияние върху качеството му на живот. Тъжно е, че процентът на децата граждани на ЕС, живеещи в бедност в границите на същият този ЕС, е по-голям от процента на възрастните, живеещи в бедност. Ето защо трябва да осигурим адекватни условия за живот и грижа за всички деца.

Като комисар на външните отношения и европейската политика на съседство аз отделям особено внимание на ефективната защита на правата на детето в зависимост от индивидуалните му нужди и способности, като в това отношение ЕС трябва да служи за пример за останалия свят. Популяризирането, защитата и спазването на правата на децата се превърнаха във важен политически приоритет във вътрешната и външната политика на ЕС. Правата на детето като част от човешките права, които ЕС и страните членки са поели задължението да уважават според международните и европейски спогодби, включително Конвенцията за правата на детето на ООН и прилежащите към нея факултативни протоколи, Целите на хилядолетието за развитие, Европейската конвенция за човешките права и Европейската харта за фундаменталните права.

В този смисъл стандартите „Качество за децата“ допълват усилията, заложили в нашите политики, особено в случаи, когато децата нямат възможност да живеят с родителите си. Те формулират общи стандарти, основани на реални ситуации, чиято цел е да гарантират и разширят възможностите за развитие на децата и младежите из цяла Европа, растящи под грижи, заместващи родителските. Убедена съм, че тези стандарти представляват ценен принос и важна поредна стъпка към хармонизирането на системите за приемна грижа в Европа.

Бенита Фереро-Валднер
Европейски комисар на външните отношения
и европейската политика на съседство

Благодарности

Съставянето на тези стандарти не би било възможно без безценното сътрудничество на 163 деца и младежи, 36 биологични родители, 106 служители, заети с грижата за децата, и 24 роднини, юристи и представители на властите от цяла Европа.

„Другата повратна точка беше начинът, по който приемната майка подходи към мен при първата ни среща. Първото нещо, което забелязах, беше как се държи. Накара ме да се отпусна. И ми каза: „И аз съм просто човек. Днес аз мога да ти помогна, а утре може ти ще можеш да помогнеш на мен.“

Норвежка майка, код 22.02.02

Въведение

Желанието да работим в най-добрия интерес на децата, лишени от родителска грижа, е общата движеща сила на нашите три организации - FICE (Fédération Internationale des Communautés Educatives – Международна федерация на организациите в областта на образованието), IFCO (International Foster Care Organisation – Международна организация за приемна грижа) и „SOS-детски селища“. Чрез проекта „Качество за децата“ ние целим да подобрим положението на децата, лишени от родителски грижи, и да подкрепим тяхното развитие чрез стандарти за грижата, заместваща родителската.

Тази публикация представя проекта „Качество за децата“ и разработените в неговите рамки европейски стандарти за грижа, извън родното семейство.

Предистория

С подписването на Конвенцията за правата на детето на ООН през 1989 г. целите на нашите три организации получиха международна правна рамка.

Когато светът се обвърза със зачитането, защитата и прилагането на правата на детето, това даде тласък на нашата дейност. Поради нарастващия брой нарушения на правата на децата по целия свят, решихме, че не е достатъчно да се изразява политическа воля да в международни споразумения, нито е достатъчно просто да увеличим обема на действията за защита на децата.

Ето защо стандартите „Качество за децата“ бяха разработени с твърдото убеждение, че ефективното и постоянно подобряване на положението на децата, лишени от родителски грижи, е възможно единствено чрез стабилно партньорство. Именно това подбуди нашите три организации да започнат сътрудничество по проекта и да потърсят гаранции за активно участие в разработването му.

След тригодишни проучвания и обединени усилия, чийто плод са днешните стандарти „Качество за децата“, ние държим да заздравим сътрудничеството си и търсим нови партньори на всички нива, за да популяризираме тези стандарти и да защитим правата на децата, лишени от родителска грижа, както в Европа така и по целия свят.

Основи за въвеждане

За да засили още повече създаденото от Международната конвенция на ООН за правата на детето внимание към положението на децата, лишени от родителска грижа, Комитетът по правата на децата призова през 2004 г. за разработване на „Препоръки на ООН за защитата на децата, лишени от родителска грижа“. През 2005 г. Комисията към Съвета на Европа също прие препоръка за правата на децата, живеещи под заместваща грижа в страните членки. „Качество за децата“ допълва тези документи със своите стандарти за качество, които могат да се прилагат директно от лицата, полагащи грижа за децата.

Предизвикателствата, които ни предстоят, са тези стандарти да бъдат признати и спазвани на национално ниво и да изпълним общия си дълг да гарантираме еднакви права на всички деца.

Изказваме най-искрени благодарности на всички онези, които допринесоха да разработването на тези стандарти, сред които са и самите деца и младежи.

С радост искаме да приветстваме и насърчим всички онези, които са се посветили на въвеждането на тези стандарти на всички нива!

Моника Нидерле
FICE International

Кийт Хендерсън
IFCO

Хелмут Кутин SOS-Kinderdorf International

Съдържание

Съдържание

Работни рамки	8
Цели и задачи	9
Идеали	9
Мисия	9
Ценности	9
Основни принципи	10
Принципи	10
Ръководни рамки	10
Разработване и прилагане на стандартите	11
Обхват	11
Изследвания	11
Разработване на стандартите	12
Прилагане на стандартите „Качество за децата“	12
Структура и резюме на стандартите „Качество за Децата“	13
Структура	13
Резюме на стандартите „Качество за децата“	14
Стандарти “Качество за децата” – Група стандарти 1:	
Избор на решение и процес на настаняване	18
Стандарт 1: Детето и неговото родно семейство получават подкрепа по време на процеса на избор на решение	19
Стандарт 2: На детето се дава възможност да участва в процеса на избор на решение	21
Стандарт 3: Професионалният процес на избор на решение осигурява максимално добра грижа за детето	22
Стандарт 4: Родните братя и сестри се настаняват заедно	24
Стандарт 5: Преминването в новия дом е добре подготвено и се извършва с разбиране	25
Стандарт 6: Процесът на обгрижване се ръководи от индивидуален план	27

Стандарти „Качество за децата” – Група стандарти 2:	
Процес на обгрижване	30
Стандарт 7: Детето се настанява на място, което отговаря на нуждите му и на жизнената и социалната среда, от която произхожда	31
Стандарт 8: Детето поддържа контакт с родното си семейство	33
Стандарт 9: Полагащите грижа са квалифицирани и са им осигурени подходящи условия	35
Стандарт 10: Отношенията между полагащия грижа и детето се основават на разбиране и уважение	37
Стандарт 11: Детето има възможността активно да участва във вземането на решения, които засягат живота му	39
Стандарт 12: Детето се отглежда при подходящи жилищни условия	41
Стандарт 13: Децата със специални нужди получават необходимата грижа	43
Стандарт 14: Детето или младежът постоянно се подготвят да заживеят самостоятелно	45
Стандарти „Качество за децата” – Група стандарти 3:	
Процес на излизане от системата	48
Стандарт 15: Процесът на излизане от системата се планира и реализира внимателно	49
Стандарт 16: В процеса на излизане от системата се извършва продуктивна комуникация под подходяща форма	51
Стандарт 17: Детето има възможност да участва активно в процеса на излизане от системата	53
Стандарт 18: Последваща грижа, осигуряване на постоянна подкрепа и контакти	55
Речник на основните термини	58
Приложение	59
Препратки към Конвенцията за правата на детето на ООН	59
Конвенция за правата на детето	64
Партньорски организации на „Качество за децата”	82
Сътрудници	84

Работна рамка

По редица причини стотици хиляди деца в Европа нямат възможността да растат с биологичните си семейства, което след намесата на властите довежда до поставянето им под професионални грижи. Има различни системи, които да гарантират и подобрят възможности за развитие за развитие. Недостатъчните или неподходящи грижи могат да забавят развитието, да направят децата уязвими и да ги изложат на риск от разнообразни нарушения на техните фундаментални права.

Поради това и въпреки засиленото внимание в Хартата за правата на детето на ООН към тази тема, през 2004 г. Комитетът за правата на детето към ООН призова организацията да разработи препоръки за защитата на децата, лишени от родителска грижа.

На Европейско ниво препоръките на Съвета на Европа по въпросите за правата на децата, настанени в институции, също осигуряват организационни рамки за работата с деца, лишени от родителска грижа. В европейския контекст международните организации за работа с деца FICE, IFCO и SOS-детски селища, базирайки се на опита си, също отчетоха сериозна нужда от разработване на стандарти за качество в областта на приемната грижа. В една Европа, която се е съсредоточила върху икономическия си растеж, са необходими и паневропейски инициативи, които да се справят със социалните предизвикателства.

На този фон нашите три международни организации – FICE, IFCO и SOS-детски селища – през месец март 2004 г. започнаха работа по проект, чиято цел бе да гарантира и подобри възможностите за развитие на децата и младежите в Европа, поставени под замяща грижа.

Цели и задачи

Идеали

В задачите на „Качество за децата” се казва:

Децата, лишени от родителска грижа, трябва да получат възможност сами да изковат бъдещето си, за да станат самостоятелни, независими и активни членове на обществото, като израснат в условия на подкрепа, сигурност и грижа, които да им помогнат да развият пълния си потенциал.

Мисия

Мисията на „Качество за децата” е да подобри положението и възможностите за развитие на децата под замяща грижа чрез изпълнението на следните цели:

- Създаване на европейска мрежа от заинтересовани лица, които да лобират за правата на децата под замяща грижа.
- Разработване на европейски стандарти за качество, основани на опита и добрите практики на пряко заетите страни.
- Популяризиране на приемането, въвеждането и контрола за спазването на стандартите за грижа, замяща родителската, на национално и европейско ниво.

Ценности

„Качество за децата” има пет равнопоставени ценности, които са взети предвид по време на работата. Те са:

Участие: От 2004 г. в проекта активно участват хора с пряк досег със замящата грижа. Сред тях има деца и младежи, които са били под замяща грижа, родни биологични семейства, възпитатели и социални работници.

Избягване на половата дискриминация: В проекта са участвали и са взети предвид гледните точки на участници процесa на замяща грижа и от двата пола.

Партньорство: Хора и организации с пряк интерес към замящата грижа имат възможност да се присъединят към проекта на национално и международно ниво.

Отдаденост: „Качество за децата” напълно спазва Конвенцията на ООН за правата на детето.

Отчетност и постоянно качество: Проектът „Качество за децата” се отчита през трите организации основателки. Постоянното качество на резултатите ще се гарантира от европейска мрежа за управление, създадена от трите организации, която ще гарантира популяризирането на стандартите и създаването на партньори, които да лобират за подобряването на положението и възможностите за развитие на децата под замяща грижа.

Основни принципи

Принципи

В основата на стандартите „Качество за децата“ стои информацията, събрана от интервюта на хора с личен опит в грижа, извън семейството. След анализа на разказите, екипът на „Качество за децата“ открил известен брой повтарящи мнения. Те са класифицирани в следните области:

Общуване и участие

Интервюираните считат за важно наличието на адекватно и прозрачно общуване в процеса на полагане на замяща грижа. Те подчертават още колко е важно да бъдат изслушвани и мненията им да бъдат вземани предвид.

Интервенция от страна на службата за закрила на детето

Много от интервюираните споменават също проблемите с бързото намиране на подходящо индивидуално решение за всяко конкретно дете, включително за настаняването на родните братя и сестри, участието на родното семейство и процеса на мониторинг.

Грижа

Често споменаваните теми относно грижата са: плавното преминаване от една форма на грижа към друга, контактът между децата, биологичните родители и близките и лицата, полагащи замящата грижа.

Структура, правила, ритуали, поставяне на граници, зачитане и приемане на границите – това са темите, които младежите често споменават като важни в ежедневно общуване в условията на замяща грижа.

Стабилните връзки и привързаността между детето и възпитателя, емоционалното обвързване и подкрепата към детето, с цел то да развие потенциала си, са темите, които възпитателите на децата и младежите открояват като важни.

Излизане от системата за грижа, извън родното семейство

Според интервюираните основните неща, на които възпитателите трябва да обърнат внимание, когато подготвят детето или младежа за напускане на системата за грижа, извън семейството са: да насърчават детето или младежа да взема самостоятелни решения и да води собствен социален живот, да го подготвят за самостоятелен живот, да му оказват подкрепа и да му дават съвет в периода след напускане на системата.

Ръководни рамки

Стандартите „Качество за децата“ са разработени в рамките, поставени от Конвенцията на ООН за правата на детето, като всеки от стандартите отразява един или повече от основните принципи на конвенцията: липса на дискриминация, работа в най-добрия интерес на детето, право на живот, оцеляване и развитие и уважение към възгледите на детето.

Разработване и прилагане на стандартите

Обхват

Стандартите „Качество за децата” са разработени за да образоват, напътстват и влияят върху участниците в процеса на полагане на заместваща грижа, което включва децата и младежите, които ще бъдат поставени или в момента живеят под такава грижа, биологичните семейства, чиито деца ще бъдат поставени или в момента живеят под такава грижа, хората, пряко заети с грижата за децата, мениджърите на организации за грижа, социалните работници, служителите на службата за закрила на детето, хората, занимаващи се с проучвания сред деца и младежи, неправителствените организации, работещи в сферата на развитието на децата и младежите, представители на всички нива на властта и т.н.

Целеви държави

Австрия, Белгия, България, Великобритания, Германия, Гърция, Дания, Естония, Ирландия, Исландия, Испания, Италия, Кипър, Латвия, Литва, Люксембург, Малта, Норвегия, Полша, Португалия, Република Чехия, Румъния, Словакия, Словения, Турция, Унгария, Финландия, Франция, Холандия, Хърватска, Швеция, Швейцария.

Изследвания

Целта на изследването на „Качество за децата” беше да събере интервюта за добрите практики в 32-те страни участнички, да ги анализира и на базата на тази информация да разработи стандарти за качество.

Методът за събиране на данни, които „Качество за децата” избра, беше този на интервюта със свободен разказ. Този метод гарантира прякото участие на интервюираните в създаването на стандартите „Качество за децата”.

Обект на изследването бяха разказите за добри практики на хора, които имат пряк опит с грижата, заместваща родителската.

В рамките на проекта бяха събрани и анализирани 332 интервюта от 26 страни. Средният брой интервюта събрани от всяка страна беше 10,5. Общо 49% от интервюираните са деца и младежи, които са били под грижа, извън родното семейство (най-важната демографска група за този проект), 11,5% са биологични родители, 32% са хора, пряко заети с грижата за децата (приемни и SOS-родители, възпитатели в младежки семейни домове и друг персонал в организациите за грижа) и 7,5% са други лица (социални работници, юристи и др.)

Анализ на данните и резултати

Основната цел на този подход беше да се извърши качествен анализ на съдържанието на интервюта, който се реализира чрез изчитане на текстовата информация, с цел да се открият основни променливи: категории, концепции, характеристики и техните взаимовръзки в различни интервюта.

Групата, анализираше интервюта, комбинира резултатите в информационна матрица и на тази база изработи доклад за получените данни. Този доклад осигури информация за опита, очакванията и нуждите на интервюираните. Категориите, споменати в интервюта, бяха изброени по-горе. (Виж „Основни принципи”.)

Разработване на стандартите

Екипът на проекта „Качество за децата“ започна международни консултации с 32 европейски страни, в които има дейност поне една от трите организации инициаторки. Един от основните резултати от тези консултации беше номинирането на национални координатори, които заедно с националните екипи трябваше да проведат изследване и да разработят стандарти на национално ниво. Първата задача на националните екипи беше да съберат и анализират интервюта относно добрите практики от преки участници в процеса на заместваща грижа. Резултатите от този анализ бяха използвани като база за разработването на стандарти за качество.

Първият проекто-вариант на стандартите „Качество за децата“ беше разработена от националните екипи с помощта на екипа на проекта. Този проекто-документ беше допълнително изгледен по време на международните срещи на екипите, в които участваха и млади хора от „Качество за децата“. След завършването на проектодокумента, интервюираните и членовете на националните екипи имаха възможността да дадат своето мнение на екипа на проекта. Техните препоръки бяха включени в стандартите на последната международна среща на екипите по проекта.

Екип от младежи и членове на националните екипи и екипа на проекта прегледа, редактира и финализира стандартите.

Прилагане на стандартите „Качество за децата“

За да се изпълни мисията на проекта „Качество за децата“, на базата на взаимосвързаните ключови принципи на равенство, откритост и активно участие бяха формулирани следните задачи:

- да се лобира за приемането на стандартите за качество на грижата, заместваща родителската, на национално и европейско ниво.
- да се популяризират стандартите „Качество за децата“ и техният подход и философия на национално, европейско и световно ниво.

Структура и резюме на стандартите „Качество за децата”

Стандартите „Качество за децата” са разработени, за да гарантират и подобрят положението и възможностите за развитие на децата и младежите в Европа под грижа, заместваща родителската. Тези стандарти целят да бъдат в помощ на заинтересованите от процеса на полагане на грижа, извън родното семейство за деца и младежи. Това са самите деца и младежи, биологичните родители, хората, полагащи заместващата грижа, организациите за осигуряване на такава грижа, службата за закрила на детето както и националните и международни управленски институции.

Структура

Стандартите „Качество за децата” се състоят от 18 стандарта, организирани според етапите на грижа, определени по време на фазата на изследването (виж а). Всеки от стандартите се състои от четири елемента (виж б).

а) Групи стандарти

В този документ процесът на предоставяне на грижа, извън родното семейство е разделен на три етапа.

Процес на намиране на решение и прием:

Този процес има две фази – оценка на положението на детето, която цели да определи най-подходящото за неговия случай решение, и стъпките за интегриране на детето в неговата бъдеща среда на живот.

Процес на грижа:

Този етап се отнася до периода между приема и излизането на детето от системата. Той обхваща реалните грижи и подкрепа, които възпитателят осигурява на детето.

Процес на напускане на системата:

Това е процесът, чрез който детето или младежът, стават независими, връщат се при родното си семейство си или преминават в друга система. Тук се включва подкрепата, която той получава от вече бившия си възпитател.

б) Елементи на стандартите

Заглавие и описание на стандарта

Ясна формулировка на изискваното ниво на качество. Стандартът осигурява структура и насока за работата по заместващата грижа за детето.

Цитати

Избрани цитати от интервютата, категоризирани според базата данни на проекта.

Отговорности

Съвкупност от задачи, задължения и ясно дефинирани правомощия за всички участници в изпълнението на съответния стандарт.

Насоки

Изисквания, свързани с въвеждането на съответния стандарт в практиката.

Тревожни признаци

Описание на онова, което ни би трябвало да се случи, ако стандартът е изпълнен.

Резюме на стандартите „Качество за децата”

Група стандарти 1: Избор на решение и процес на настаняване

- Стандарт 1: Детето и неговото родно семейство получават подкрепа по време на процеса на избор на решение**
Детето и неговото родно семейство имат правото да се намесят, ако изявят желание да променят условията си на живот, или когато ситуацията го налага. Безопасността и най-добрият интерес на детето са основният приоритет. Детето и неговото родно семейство винаги биват изслушвани и третираны с уважение.
- Стандарт 2: На детето се дава възможност да участва в процеса на избор на решение**
Всички страни, участващи в процеса, изслушват и уважават мнението на детето. Детето е добре информирано за положението си и се насърчава да изказва мнението си и да участва в процеса в зависимост от възможностите си за преценка.
- Стандарт 3: Професионалният процес на избор на решение осигурява максимално добра грижа за детето**
В процеса на избор на решение трябва да се зададат два основни въпроса: „Кое решение е в най-добрия интерес на детето?” и, в случай, че бъде доказана нужда от заместваща грижа, „Къде е най-добре да бъде настанено детето?”

Всички преки участници в развитието на детето си сътрудничат в зависимост от професионалната си област. Те получават и споделят адекватна информация относно процеса на избор на решение. Когато става въпрос за прием на деца със специални нужди, техните специфични изисквания също се вземат предвид.
- Стандарт 4: Родните братя и сестри се настаняват заедно**
По време на процеса на обгрижване родните братя и сестри се настаняват заедно. Те могат да се разделят, само ако това е в интерес на тяхното благополучие. В този случай трябва да им се осигури възможност за контакт, освен ако това няма да донесе негативни резултати за децата.
- Стандарт 5: Преминването в новия дом е добре подготвено и се извършва с разбиране**
Сред избора на най-подходящата форма на грижа, организацията, която ще я осигури, внимателно подготвя детето за приемането му. Настаняването трябва да е постепенно и с възможно най-малко сътресения. Преминването в новия дом е договорено като процес, чиято основна цел е да гарантира най-добрия интерес на детето и интересите на всички заинтересовани страни.

Стандарт 6: Процесът на обгрижване се ръководи от индивидуален план

В процеса на избор на решение е съставен индивидуален план за грижа, който подлежи на развитие и се прилага по време на целия процес на обгрижване. Този план напътства цялостното развитие на детето.

Като цяло планът за грижа следи нивото на развитие на детето, поставя задачи и определя мерки и показва какви ресурси са необходими, за да се подкрепи цялостното развитие на детето. Всяко решение в тази област, взето под заместваща грижа, е ръководено от този план.

Група стандарти 2: Процес на обгрижване

Стандарт 7: Детето се настанява на място, което отговаря на нуждите му и на жизнената и социалната среда, от която произхожда

Детето расте в среда, където е добре прието, подкрепяно, защитавано и обгрижвано. Отглеждането на детето в грижовна семейна среда отговаря на тези изисквания.

Новият дом на детето му осигурява възможност да изгради стабилни отношения с човека, който се грижи за него, и да поддържа социални контакти.

Стандарт 8: Детето поддържа контакт с родното си семейство

Връзките на детето с родното му семейство се насърчават и подкрепят, ако това е в най-добрия интерес на детето.

Стандарт 9: Полагащите грижа са квалифицирани и са им осигурени подходящи условия

Обгрижващите щателно се оценяват, подбират и обучават преди да им бъдат поверени деца. Те получават постоянни текущи обучения и професионална подкрепа, за да се гарантира цялостното развитие на детето.

Стандарт 10: Отношенията между полагащия грижа и детето се основават на разбиране и уважение

Лицето, полагащо грижа отделя индивидуално внимание на детето и полага съзнателни усилия да изгради доверие и разбиране помежду им. Лицето, полагащо грижа винаги общува с детето отворено, честно и с уважение.

- Стандарт 11: Детето има възможността активно да участва във вземането на решения, които засягат живота му
Детето бива признато като експерт в собствения си живот. То бива информирано, изслушвано и вземано на сериозно, а устойчивостта му бива призната като значителен потенциал. Детето се насърчава да споделя чувствата и преживяванията си.
- Стандарт 12: Детето се отглежда при подходящи жилищни условия
Жилищният стандарт и инфраструктурата на организацията за предоставяне на грижа задоволяват нуждите на детето от удобство, сигурност, здравословни условия на живот, както и от неограничен достъп до образование и социален контакт с общността.
- Стандарт 13: Децата със специални нужди получават необходимата грижа
Полаганият грижа получават постоянни и специализирани обучения и подкрепа, за да могат да задоволят специалните нужди на поверените им деца.
- Стандарт 14: Детето или младежът постоянно се подготвят да заживеят самостоятелно
Детето или младежът са подпомагани да изградят бъдещето си, за да станат самостоятелни и независими членове на обществото. Те имат достъп до образование и им се дават възможности да придобият умения и ценности.
- Детето или младежът биват подкрепяно, за да си изградят самочувствие. Това им позволява да се чувстват силни и сигурни и да се справят с трудностите.

Група стандарти 3: Процес на излизане от системата

Стандарт 15: Процесът на излизане от системата се планира и реализира внимателно

Процесът на излизане от системата е ключов етап при заместващата грижа и трябва да се планира и извършва внимателно. Той се основава на индивидуалния план за развитие на детето или младежа.

Детето или младежът дават експертна оценка относно качеството на положената за тях грижа. Получената обратна връзка е извънредно важна за по-нататъшното подобряване на качеството на грижата в конкретната система или модел за заместваща грижа.

Стандарт 16: В процеса на излизане от системата се извършва продуктивна комуникация под подходяща форма

Всички страни в процеса на излизане от системата получават адекватна информация според ролята, която изпълняват в него. В същото време детето или младежът и неговото родно семейство имат право на личен живот и сигурност.

Цялата информация се поднася по начин, разбираем и подходящ за детето или младежа или за родното семейство.

Стандарт 17: Детето има възможност да участва активно в процеса на излизане от системата

Процесът на излизане от системата се базира на индивидуалния план за развитие. Детето или младежът имат възможността да изразяват мнението или предпочитанията си относно настоящото си положение и бъдещето си. Те участват в планирането и изпълнението на процеса на излизане от системата.

Стандарт 18: Последваща грижа, осигуряване на постоянна подкрепа и контакти

След като детето или младежът излязат от системата за заместваща грижа, им се осигурява възможността да получават помощ и подкрепа. Организацията, предоставяща грижа се стреми детето или младежът да не възприемат излизането си от системата като коренна промяна.

Ако младежът е навършил пълнолетие, организацията, осигуряваща заместваща грижа, трябва да продължи да му предлага подкрепа и възможности да поддържа контакти с хора в нейните рамки.

Група 1

Избор на решение и процес на настаняване

Процесът на избор на решение има два етапа:

Първият етап обхваща основно оценките на нуждите на детето и положението на семейството му, както и избора на най-доброто възможно решение за детето. В случай, че най-доброто разрешение спрямо нуждите на детето е то да бъде изведено от дома си, се преминава към втория етап от процеса на избор на решение, който е да се избере най-подходящото място за настаняването му. Процесът на избор на решение приключва, когато мястото за настаняване е избрано с взаимното съгласие на всички страни, участващи в процеса.

Процесът на прием включва всички дейности за интеграцията на детето в новата му среда. Всички страни с пряко участие в развитието на детето получават и обменят адекватна информация относно процеса на избор на решение.

Когато трябва да се приемат деца със специални нужди, се вземат предвид и техните характерни изисквания.

Тази група стандарти включва:

- Стандарт 1: Детето и неговото родно семейство получават подкрепа по време на процеса на избор на решение
- Стандарт 2: На детето се дава възможност да участва в процеса на намиране на решение
- Стандарт 3: Професионалният процес на избор на решение осигурява максимално добра грижа за детето
- Стандарт 4: Родните братя и сестри се настаняват заедно
- Стандарт 5: Преминаването в новия дом е добре подготвено и се извършва с разбиране
- Стандарт 6: Процесът на полагане на заместващата грижа се ръководи от индивидуален план

Стандарт 1: Детето и неговото родно семейство получават подкрепа по време на процеса на избор на решение

Детето и неговото родно семейство имат правото да се намесят, ако изявят желание да променят условията си на живот, или когато ситуацията го налага. Безопасността и най-добрият интерес на детето са основният приоритет. Детето и неговото родно семейство винаги биват изслушвани и третираны с уважение.

„Ужасно се боях да не изгубя децата си. ... Но веднага усетих, че все още съм важна част от живота им. Участвах във всичко, което се случваше с децата ми. Чувствах се като част от цялото. ... Имах възможността във всеки момент да покажа на децата си, че се интересувам от тях, особено защото ми позволяваха да присъствам на важните за децата ми събития.“

(майка от Люксембург, код 18.04.01)

„Момичето е на 14 години и не иска да се прибира в къщи. Те отнесоха случая до Службата за закрила на детето. Момичето имаше конкретна молба – да и намерим ново семейство. Ние направихме карта на връзките и – кого познава и т.н., за да придобием поглед на върху ситуацията. Оказа се, че майката и дъщерята срещат значителни трудности в общуването си. Казах на момичето, че няма да е зле да се съберем на обща среща и да обсъдим какви трудности среща в сегашната ситуация.“

(Сътрудник от Службата за закрила на детето на Норвегия, код 22.07.01)

А) Отговорности

Службата за закрила на детето

- трябва веднага да посочи работник, който да подкрепя детето и семейството му през целия процес на избор на решение и, ако е възможно, през целия процес на заместваща грижа.

Б) Насоки

1. Натовареният със случая е винаги на разположение

Отговарящия за случая е на разположение по време на целия процес на избор на решение, за да изясни положението на детето и за да оказва подкрепа на детето и на семейството му. Ако е възможно, натовареният със случая наблюдава и оказва подкрепа през целия процес на заместваща грижа.

2. Всички заинтересовани страни са включени в процеса с разбиране

Човекът, натоварен със случая, проявява жив интерес към различните гледни точки към ситуацията на детето и информира всички участници в процеса относно правата им. Работникът включва в процеса всички заинтересовани, които могат да допринесат за изясняването на ситуацията и да помогнат да се намери решение.

Отговарящият за случая изслушва всички страни, третира ги с еднакво уважение и открито им представя възможностите пред детето.

В) Тревожни признаци

- Детето и/или неговото родно семейство не получават подкрепа, когато имат нужда или поискат помощ.
- Думите на детето се игнорират или не му се вярва.
- Изслушва се само едната гледна точка.
- Участниците в ситуацията не получават еднакво отношение и уважение.
- Информацията относно правата на детето не се поднася по подходящ начин.

Стандарт 2: На детето се дава възможност да участва в процеса на избор на решение

Всички страни, участващи в процеса, изслушват и уважават мнението на детето. Детето е добре информирано за положението си и се насърчава да изказва мнението си и да участва в процеса в зависимост от възможностите си за преценка.

„Свързах е със Службата за закрила на детето и те поеха нещата. Откликнаха веднага. В онзи ден осъзнах, че там наистина вземат присърце моите интереси. Дори участвах в решението къде да ме настанят.”

(Момиче от Норвегия, код 22.02.03)

„Момичето само поиска да е под заместваща грижа. И след втората и молба я настанихме. Отначало живееше с майка си, но когато майката се разболя, отиде да живее с баща си. През уикендите посещаваше подкрепящо семейство, а после друго накова, което накрая стана нейно приемно семейство.”

(История на момиче от Финландия, код 8.02.02)

А) Отговорности

Службата за закрила на детето

- трябва да даде на детето възможност да участва в процеса на избор на решение.
- предоставя на детето цялата необходима информация и гарантира участието му.

Б) Насоки

1. Детето е добре информирано по разбираем за него начин
Отговарящият за случая сътрудник дава на детето информация относно настоящата ситуация и бъдещите възможности и се уверява, че детето разбира тази информация.
2. Мнението на детето се търси с внимание
Професионално обученят персонал на службата за закрила на детето интервюира детето по разбираем за него начин.
3. Мнението на детето се уважава и се взема под внимание
Отговарящият за случая внимателно оценява положението на детето и търси начини да гарантира, че мнението му е взето предвид.

В) Тревожни признаци

- Детето не разполага с достатъчно информация относно положението си или не разбира информацията, която му се съобщава.
- Мнението на детето се пренебрегва.
- Детето не е съгласно с решението.

Стандарт 3: Професионалният процес на избор на решение осигурява максимално добра грижа за детето

В процеса на избор на решение трябва да се зададат два основни въпроса: „Кое решение е в най-добрия интерес на детето?“ и, в случай, че бъде доказана нужда от заместваща грижа, „Къде е най-добре да бъде настанено детето?“

Всички преки участници в развитието на детето си сътрудничат в зависимост от професионалната си област. Те получават и споделят адекватна информация относно процеса на избор на решение. Когато става въпрос за прием на деца със специални нужди, техните специфични изисквания също се вземат предвид.

„Съветникът на приемните семейства запознава потенциалните приемни родители с нуждите на конкретното дете и, ако те се съгласят, центърът информира детето. Детето също получава подробна информация за потенциалните си приемни родители. Центърът запознава детето и биологичните му родители с приемното семейство преди детето да бъде предадено на техните грижи. Преместването става след изричното съгласие на всички заинтересовани.“

(Сътрудник на Службата за закрила на детето в Словения, код 27.08.03)

А) Отговорности

Службата за закрила на детето

- гарантира, че решението се взема професионално.
- осигурява прозрачен процес с активно участие на всички страни.

Организацията, предоставяща грижа

- осигурява на Службата за закрила на детето цялата необходима информация относно типа грижа, който предлага.

Б) Насоки

1. Процесът е прозрачен и в него участват всички заинтересовани

Отговарящият за случая трябва да се увери, че всички заинтересовани участват в процеса. Той събира цялата информация и я документира ясно формулирана. Отговарящият за случая информира всички заинтересовани страни с разбиране, като гарантира, че всеки от тях разбира и има достъп до засягащата го информация.

2. Осигурено е сътрудничество с външни организации

Отговарящият за случая осигурява професионалисти от различни организации, които да оценят положението на детето и да дадат съвет.

3. Страните са информирани относно последиците от евентуалното настаняване
Отговарящият за случая щателно преценява възможните действия и се уверява, че всички заинтересовани страни са наясно с потенциалните последици от настаняването на конкретно място.

4. Обмислен е алтернативен вариант за настаняване, в случай че първоначалният вариант се окаже неподходящ

Отговарящият за случая има грижата по време на процеса на избор на решение да се обмисли алтернативно място за настаняване на детето, в случай че стане ясно, че първоначалното не е подходящо за него.

5. Решението се основава на факти

Отговарящият за случая има грижата проучването да бъде щателно и цялата придобита документация да бъде анализирана. Подходящото решение, което гарантира интересите на детето, се взема на базата на тези данни.

6. Избира се най-доброто място за настаняване за конкретното дете

Службата за закрила на детето избира най-подходящото място за настаняване като взема предвид етническия, социалния, религиозен произход на детето и медицинската му история. Заедно с организацията, предоставяща грижа, тя гарантира на детето среда, където то да се чувства прието, подкрепяно, защитено и обгрижено.

На полагащата грижа трябва да бъдат осигурени квалификация и достатъчно ресурси, както и текущи обучения и супервизии, които да го подпомогнат в грижата за детето (или родните братя и сестри).

7. Организациите за предоставяне на грижа си сътрудничат, когато детето трябва да премине от една система на грижа в друга

Ако детето трябва да бъде прехвърлено от една форма на грижа към друга, сътрудникът и организацията, които го обгрижват в момента, подпомагат процеса и осигуряват на бъдещите обгрижващи цяла необходима им информация за детето.

В) Тревожни признаци

- Взетото решение не е в най-добрия интерес на детето.
- Мястото за настаняване не е избрано в зависимост от нуждите, ситуацията и социалната среда, от която идва детето.
- Не е осигурено алтернативно място за настаняване, в случай че първоначалното се окаже неподходящо.
- Решението не се базира на факти.
- Процесът не е документиран.
- Информацията не е прозрачна.
- Детето, родното семейство и други заинтересовани страни не са били включени в процеса или не го разбират.
- Решението е изненадващо за детето и родното му семейство.
- В процеса не са участвали външни специалисти.

Стандарт 4: Родните братя и сестри се настаняват заедно

По време на процеса на обгрижване родните братя и сестри се настаняват заедно. Те могат да се разделят, само ако това е в интерес на тяхното благополучие. В този случай трябва да им се осигури възможност за контакт, освен ако това няма да донесе негативни резултати за децата.

„Момчето беше поверено на SOS-селището заедно с двамата си братя и двете си сестри. Успяхме да ги настаним заедно в една къща, в ново семейство, заедно с SOS-майка и две други деца. То израсна в спокойната среда на селището и поддържа редовен контакт с баща си, който често ги посещаваше.”

(История на момче от Италия, код 15.01.01)

А) Отговорности

Службата за закрила на детето

- предприема необходимите мерки, за да бъдат настанени родните братя и сестри заедно.
- избира организация за заместваща грижа, която позволява едновременно настаняване на братя и сестри на различна възраст.
- осигурява редовни контакти между братя и сестри, които са били настанени отделно.

Организацията, предоставяща грижа

- има структура, която позволява едновременно настаняване на братя и сестри на различна възраст.

Лицето, полагащо грижа

- подпомага редовните контакти между братя и сестри, които не са били настанени заедно

Б) Насоки

1. Родните братя и сестри се настаняват заедно

Службата за закрила на детето се грижи родните братя и сестри да бъдат настанени заедно. Винаги, когато е възможно, желанията на братята и сестрите трябва да се вземат предвид. Службата осигурява подкрепа и практическо напътствие на организацията, предоставяща грижа, в която са настанени братята и сестрите.

Организацията, предоставяща грижа осигурява адекватни структури за обгрижване на братята и сестрите.

2. Ако родните братя и сестри не са настанени заедно, им се осигуряват редовни контакти

Службата за закрила на детето и организацията, предоставяща грижа осигуряват необходимите ресурси (например финансово подпомагане) и подкрепа, за да позволят на братята и сестрите, които не са настанени заедно, да поддържат контакти. Бъдещият обгрижващ бива информиран, че детето има родни братя и сестри, които не са настанени заедно с него.

В) Тревожни признаци

- Родните братя и сестри са разделени
- Разделянето на братята и сестрите не е обусловено от техния най-добър интерес.
- Организацията, предоставяща грижанията необходимите структури, за да обгрижва едновременно братя и сестри на различни възрасти.
- Разделените братя и сестри поддържат редки или никакви контакти.
- Обгрижващите не са информирани, относно съществуването на родни братя и сестри.

Стандарт 5: Преминаването в новия дом е добре подготвено и се извършва с разбиране

Сред избора на най-подходящата форма на грижа, организацията, която ще я осигури, внимателно подготвя детето за приемането му. Настаняването трябва да е постепенно и с възможно най-малко сътресения. Преминаването в новия дом е договорено като процес, чиято основна цел е да гарантира най-добрия интерес на детето и интересите на всички заинтересовани страни.

„Бъдещите приемни родители посещаваха децата, но не прехвърлянето им не стана бързо. ... Отначало срещите траеха по един-два часа, а после контактите станаха по-чести. Тя си спомня, че съпругът и ... вземал децата от дома на родителите, за да ги заведе на училище. След училище тя оставала с тях докато си напишат домашните и после ги връщала в дома на родителите им. ... По време на този процес децата се запознали и с другите членове на семейството. Нужни били 6 месеца преди децата окончателно да бъдат прехвърлени в приемното семейство. Всички били подготвени за това прехвърляне.”

(Обгрижващ сътрудник от Малта, код 19.06.01)

Б) Насоки

Службата за закрила на детето

- гарантира професионалната подготовка и изпълнение на процеса по прехвърлянето на детето в сътрудничество с организацията, предоставяща грижа и полагащия грижа.

Организацията, предоставяща грижа

- осигурява на полагащия грижа достатъчни ресурси, за да приеме и да се грижи за детето.

Лицето, полагащо грижа

- подготвя подходящо посрещана на детето и има грижата процесът по прехвърлянето да бъде извършен професионално.

Б) Насоки

1. Процесът по прима се подготвя и извършва с професионализъм

Процесът на въвеждане на детето на новото място се подготвя и извършва при тясно сътрудничество между всички заинтересовани страни. Осигурени са достатъчно ресурси и време, за да бъде подготвено детето за прехвърлянето.

Отговарящият за случая от страна на службата за закрила на детето има грижата взетите решения да бъдат обсъдени от всички заинтересовани страни и да се увери, че те са реалистични, честни и приети като задължителни от всички.

Оценени са възможностите на организацията и на полагащия грижа да осигурят необходимата грижа. При този анализ от особено значение е дали полагащия грижа има подходяща квалификация, осигуряват ли му се текущо обучение и супервизии и дали са му предоставени необходимите ресурси.

2. Родното семейство участва плътно в процеса по прехвърлянето
Службата за закрила на детето и организацията, предоставяща грижагарантират, че детето и родното му семейство участват и получават консултации и подкрепа по време на процеса на прехвърляне.
3. Детето се запознава с бъдещия си дом
Отговарящият за случая има грижата детето да получи възможност да се запознае с бъдещия си дом и полагащия грижа.
4. Прехвърлянето е съпроводено с възможно най-малко сътресения
Отговарящият за случая се старее прехвърлянето да причини възможно най-малко сътресения в живота на детето и родното му семейство.

В) Тревожни признаци

- Процесът по приема не е професионално подготвен и реализиран.
- Лицето, полагащо грижа не е подготвено да приеме и да се грижи за детето.
- Лицето, полагащо грижа не разполага с достатъчно ресурси.
- Лицето, полагащо грижа не си сътрудничи със службата за закрила на детето.
- Детето и родното му семейство разполагат с оскъдна или не разполагат с информация за бъдещия му дом.
- Взетите решения не са реалистични, честни или задължителни за всички страни.
- Не всички заинтересовани страни вземат участие в процеса.
- Детето и бъдещия обгрижващ не са имали контакти преди прехвърлянето.
- Не е организирано посрещане.
- Детето има чувството, че прехвърлянето му е предизвикало сериозни сътресения в семейството или социалната му среда.

Стандарт 6: Процесът на обгрижване се ръководи от индивидуален план

В процеса на избор на решение е съставен индивидуален план за грижа, който подлежи на развитие и се прилага по време на целия процес на обгрижване. Този план напътства цялостното развитие на детето.

Като цяло планът за грижа следи нивото на развитие на детето, поставя задачи и определя мерки и показва какви ресурси са необходими, за да се подкрепи цялостното развитие на детето. Всяко решение в тази област, взето под заместваща грижа, е ръководено от този план.

„Екипът на институцията ... и социалният работник ... организираха серия от срещи с персонала, детето и брат му, за да се запознаят по-добре със ситуацията. Така бяха установени нуждите на момчето и беше разработен план, базиран на наличните ресурси и на ограничените възможности за професионална интервенция.”

(Историята на момче от България, код 3.01.03)

А) Отговорности

Службата за закрила на детето

- има грижата да се направи мултидисциплинарна оценка на потенциала на детето и да се разработи индивидуален план за грижа, които да ръководи грижата за цялостното му развитие.

Организацията, предоставяща грижа

- гарантира, че процесът на предоставяне на заместваща се ръководи от индивидуалния план.
- гарантира, че осигурената грижа е изцяло ръководена от индивидуалния план.
- осигурява подкрепа на лицето, полагащо грижа за доразвиването на плана за грижа.

Лицето, полагащо грижа

- носи отговорността за изпълнението и по-нататъшното развитие на индивидуалния план за грижа.

Б) Насоки

1. Разработва се индивидуален план за грижа

След консултация със специалисти в различни области службата за закрила на детето разработва индивидуален план за грижа, при който са взети предвид наличните ресурси, историята и потенциала на детето.

2. Детето взема участие в процеса на разработване на плана за грижа
Осигурява се участието на детето в разработването и развитието на собствения му план за грижа.
Степента му на участие зависи от когнитивните му възможности.

3. Индивидуалният план за грижа периодично се преразглежда.
Лицето, полагащо грижа носи отговорността за изпълнението и по-нататъшното развитие на плана за грижа. Планът периодично се обновява след консултация със съответните участници в процеса.

В) Тревожни признаци

- Няма документираны оценки и индивидуален план за грижа за конкретното дете.
- Планът за грижа не отговаря на индивидуалните нужди на детето.
- Не всички заинтересовани страни участват в процеса на разработване на индивидуалния план за грижа.
- Участниците в процеса имат разногласия относно плана за грижа.
- Планът не се преразглежда периодично.

Група 2

Процес на обгрижване

Процесът на обгрижване е периодът между настаняването на детето и излизането му от системата.

Деца и младежите под грижа, заместваща родителската, трябва да получат подкрепа, за да си изградят бъдеще и да станат самостоятелни, независими и активни членове на обществото. Това се постига чрез живот в подкрепяща, безопасна и грижовна среда.

Тази група включва следните стандарти:

Стандарт 7: Детето се настанява на място, което отговаря на нуждите му, и на жизнената и социалната среда, от която произхожда

Стандарт 8: Детето поддържа контакт с родното си семейство

Стандарт 9: Лицата полагащи грижа са квалифицирани и са им осигурени подходящи работни условия

Стандарт 10: Отношенията между лицето, полагащо грижа и детето се основават на разбиране и уважение

Стандарт 11: Детето има възможността активно да участва във вземането на решения, които засягат живота му

Стандарт 12: Детето се отглежда при подходящи жилищни условия

Стандарт 13: Деца със специални нужди получават необходимата грижа

Стандарт 14: Детето или младежът постоянно се подготвят да заживеят самостоятелно.

Стандарт 7: Детето се настанява на място, което отговаря на нуждите му и на жизнена и социалната среда, от която произхожда

Детето расте в среда, където е добре прието, подкрепяно, защитавано и обгрижвано. Отглеждането на детето в грижовна семейна среда отговаря на тези изисквания. Новият дом на детето му осигурява възможност да изгради стабилни отношения с човека, който се грижи за него, и да поддържа социални контакти.

„Приемните ми родители се ръководеха от това кое е добро или полезно за мен. За мен е важно че те ме приемат каквато съм, уважават мненията ми, религията ми и правото ми на уединение, както и че имам възможност да говоря на матерния си език.“

(Момиче от Словения, код. 27.02.01)

А) Отговорности

Службата за закрила на детето

- инициира, намира и урежда най-доброто възможно място за настаняване на детето в зависимост от неговите нужди, положение и оригиналната му социална среда.

Организацията, предоставяща грижа

- осигурява модели на заместваща грижа, които отговарят на нуждите и изискванията на Службата за закрила на детето.
- в сътрудничество със службата за закрила на детето преценява дали предложеното място за настаняване отговаря на нуждите, спецификата а случая и оригиналната му социална среда на детето.

Лицето, полагащо грижа

- се уверява, че новият дом отговаря на нуждите на детето, на спецификата на случая му и на оригиналната му социална среда.
- сътрудничи си с детето и родното му семейство при този процес.

Б) Насоки

1. Детето и родното семейство получават информация относно възможностите за подпомагане на детето при оставане в семейството
Ако съществува подходяща възможност за подпомагане, детето и родното му семейство биват уведомени за това.

Службата за закрила на детето насърча организациите за предоставяне на грижа да осигуряват подпомагане на детето при оставане в семейството. Ако детето бъде прието в институция за лечение, организацията, предоставяща грижа трябва да намери начин да комбинира лечението с грижа в рамките на семейството.

2. Детето се настанява на възможно най –подходящо място

Службата за закрила на детето и организацията, предоставяща грижа се грижат бъдещото място за настаняване да осигурява среда, в която детето да се чувства прието, подкрепяно, закриляно и обгрижвано.

3. Избраното място за настаняване отговаря на нуждите на детето, ситуацията му и социалната среда, от която произхожда.

Организацията, предоставяща грижа съзнателно се старее да гарантира, че мястото за настаняване отговаря на нуждите на детето, ситуацията му и социалната среда, от която произхожда.

Взема се предвид и географското разстояние между общността, от която е детето, и новото място за настаняване.

4. Новата среда спомага детето да развие усещане за привързаност и принадлежност

Лицето, полагащо грижа осигурява на детето лично пространство и му създава среда, в която то да развие усещане за привързаност и принадлежност.

5. Качеството на предоставяната грижа периодично се оценява

Службата за закрила на детето и организацията, предоставяща грижа периодично провеждат оценка на качеството на предоставяната грижа.

В) Тревожни признаци

- На детето не се предоставя възможност да бъде обгрижвано в семейната си среда.
- Детето не поддържа контакти с родното си семейство си и/или със социалната среда, от която произхожда.
- Географското разстояние между детето и родното му семейство или със социалната среда, от която произхожда, затруднява контактите му с тях.
- На детето не се разрешава да упражнява родния си език, религия или култура.
- Избраното решение не е реалистично, честно и/или задължително за всички страни.
- Детето има усещането, че е не приемано, подкрепяно, закриляно и обгрижвано.
- Детето има усещането, че не може да разчита на стабилна връзка с лицето,полагащо грижа.
- Детето няма право на уединение.
- Лицата, полагащи грижи постоянно се сменят.
- Лицето, полагащо грижа не проявява разбиране към положението на детето.

Стандарт 8: Детето поддържа контакт с родното си семейство

Връзките на детето с родното му семейство се насърчават и подкрепят, ако това е в най-добрия интерес на детето.

„Социалният работник горещо насърчаваше контактите. ... Приемната майка, освен че се грижеше за детето и го взеше до дома на биологичната му майка, дори използва тези контакти, за да обучава майката на някои умения, необходими за обгрижването на детето. Тези позитивни отношения между двете жени се оказаха ключови за детето. За него беше от изключителна полза да знае, че майка му и приемната му майка са в добри отношения.”

(Социален работник от Малта, код 19.08.04)

„Трябва да се подкрепят връзките и отношенията между детето и неговите биологични родители и ... детето трябва да бъде оставяно само да решава какви отношения иска да има с биологичните си родители.”

(Социален работник от Естония, код 7.08.01)

А) Отговорности

Службата за закрила на детето

- трябва да се увери, че детето поддържа контакти с родното си семейство

Организацията за грижа

- осигурява и насърчава контактите с родното семейство.
- **Подкрепя полагащия грижа**

Лицето, полагащо грижа

- подкрепя контактите между детето и родното му семейство.
- **си сътрудничи с родното семейство на детето.**

Б) Насоки

1. Службата за закрила на детето насърчава контактите между детето и неговото родно семейство

Службата за закрила на детето насърчава, подкрепя и наблюдава контактите между детето, полагащия грижа и родното семейство. Тя насърчава също и сътрудничеството между трите страни.

Службата за закрила на детето осигурява специализирана помощ на детето, родното семейство и полагащия грижа.

2. Организацията, предоставяща грижа и лицето, полагашо грижа подкрепят контактите между детето и родното му семейство

Организацията, предоставяща грижа обучава и подкрепя полагаша грижа в работата му с родното семейство.

Лицето, полагашо грижа помага на детето да се запознае със собствената си история и го насърчава да поддържа контакт с биологичните си родители и социалния, религиозния и културния си произход.

Лицето, полагашо грижа периодично информира родното семейство относно развитието на детето.

3. Родното семейство участва в живота на детето

Организацията, предоставяща грижа и родното семейство имат ясно формулирани роли, права и отговорности относно развитието на детето в рамките на националното законодателство.

Организацията, предоставяща грижа помага на родното семейство да вникне в положението на детето и насърчава семейството да му помага.

4. Честотата и качеството на контактите периодично се оценяват

Честотата и качеството на контактите между детето и семейството му трябва редовно да се оценяват. Контактите се провеждат в съответствие с индивидуалния план за грижа и/или с постигнатите по този въпрос договорки.

В) Тревожни признаци

- Детето и родното му семейство не поддържат контакт, въпреки че това би било в най-добрия интерес на детето.
- Детето има контакти с родното си семейство, въпреки че това не е в неговия най-добър интерес.
- Родното семейство действа против най-добрия интерес на детето.
- Контактите между детето и родното му семейство не се подкрепят.
- Причините да не се подкрепят контактите между детето и родното му семейство не са основателни.

Стандарт 9: Обгрижващите са квалифицирани и са им осигурени подходящи условия

Обгрижващите щателно се оценяват, подбират и обучават преди да им бъдат поверени деца. Те получават постоянни текущи обучения и професионална подкрепа, за да се гарантира цялостното развитие на детето.

„Обучението за приемни родители беше отлично. Двамата със съпруга ми и преди бяхме вземали деца като приемни родители, но не си бяхме дали сметка колко малко знаем всъщност. ... Вече съм твърдо убедена, че никой не бива да взема дете като приемен родител, ако първо не е преминал обучение за приемни родители.”

(Обгрижващ от Исландия, код 13.06.01)

А) Отговорности

Службата за закрила на детето

- формулира изискванията към квалификацията на полагащия грижа.

Организацията, предоставяща грижа

- се грижи всички обгрижващи да отговарят поне на минималните изисквания за квалификация.

Лицето, полагащо грижа

- участва в текущите професионални обучения.

Б) Насоки

1. Обгрижващите се подбират и обучават в съответствие с общоприети изисквания за квалификация. Службата за закрила на детето се грижи детето да бъде настанено в организация за заместваща грижа, която осигурява професионално обучение на служителите си, което отговаря на приетите изисквания за квалификация.

Изискванията към квалификацията на обгрижващите трябва да включват способността на полагащия грижа да базира действията си на Конвенцията на ООН за правата на детето, изискванията за закрила на детето (кодекс на поведение) и познания за детското развитие. Те биват обучавани да си служат с език, който да отговаря на начина на мислене на детето или младежа. Обгрижващите изграждат близки отношения с детето или младежа, умеят да го изслушват и проявяват разбиране, съчувствие и търпение.

Организацията, предоставяща грижа се старее служителите и да бъдат щателно оценявани, подбирани, обучавани, подкрепяни и наблюдавани.

2. Обгрижващите имат достъп до професионални обучения и подкрепа

На полагащия грижа се предоставят професионално обучение и подкрепа в зависимост от неговите нужди и желания. Организацията, предоставяща грижа предлага на полагащия грижа възможности да участва в обмяна на опит и добри практики и в подходящи срещи и конференции, както и да получава обучения, специализирана помощ и супервизии.

3. Обгрижващите разполагат с подходящи условия за работа

Лицето, полагащо грижа получава подкрепа под формата на подходящи условия на труд. Той живее на място с адекватна инфраструктура. Лицето, полагащо грижа може да разчита на финансовите и човешките ресурси, необходими му, за да изпълнява задълженията си.

4. Насърчава се изграждането на мрежи за обмен

Службата за закрила на детето и/или организацията, предоставяща грижа насърчават изграждането на формални и неформални мрежи, които дават на обгрижващите възможности да споделят опита и добрите си практики.

В) Тревожни признаци

- Няма дефинирани минимални изисквания към квалификацията на обгрижващите.
- Обгрижващите не се оценяват и подбират щателно.
- Обгрижващите нямат достъп до адекватно професионално обучение и/или подкрепа.
- Обгрижващите отказват да получават професионално обучение или подкрепа.
- Получаването на обучения и подкрепа не се насърчава.

Стандарт 10: Отношенията между полагащия грижа и детето се основават на разбиране и уважение

Лицето, полагащо грижа отделя индивидуално внимание на детето и полага съзнателни усилия да изгради доверие и разбиране помежду им. Лицето, полагащо грижа винаги общува с детето отворено, честно и с уважение.

„ Те (приемните родители) се грижеха за него с много естествен маниер. Бяха търпеливи, но не отстъпваха. Бяха отворени и обсъждаха с него различни въпроси по подходящ начин. Говореха за какво ли не, включително за трудностите си. Също така показваха, че го харесват, и често го прегръщаха.”

(История на момче от Швеция, код 29.01.01)

Много съм благодарна на приемните си родители. Те ме приеха в семейството си, когато бях на 14 години. Показаха ми какво представлява семейството: любов, лоялност и уважение към останалите. Научиха ме да готвя. Научиха ме да не се боя да изразявам чувствата си и да казвам, когато нещо ми тежи. Просто ме обичаха и ме научиха на същото. Не бях свикнала на нежности и в началото много се срамувах от тях. Бях много стеснителна. Оценявах факта, че приемната ми майка никога не ми посягаше. Дори само това ми се струваше голямо подобрение. Ужасите от детството ми бяха като черна сянка, която ме преследва доста дълго.”

(Момиче от Латвия, код 16.02.01)

А) Отговорности

Службата за закрила на детето

- осигурява на организацията, предоставяща грижа цялата информация относно историята на детето.
- гарантира че родното семейство и полагащия грижа си сътрудничат.

Организацията, предоставяща грижа

- подкрепя полагащия грижа в опита му да изгради стабилна връзка с детето.
- се старая лицецо, полагащо грижа да има необходимите умения за общуване, за да изгради добри отношения с детето.

Лицето, полагащо грижа

- предоставя на детето възможности да си изгради доверие.

Б) Насоки

1. Лицето, полагащо грижа получава информация, обучения и подкрепа
Службата за закрила на детето информира организацията, предоставяща грижа и полагащия грижа относно историята на детето, за да им позволи да подхождат към детето по подходящ начин.

Организацията, предоставяща грижа обучава и подкрепя полагащия грижа, за да може той да изгради и поддържа стабилни отношения с детето.

2. Лицето, полагащо грижа осигурява на детето възможност за изграждане на стабилни отношения
Лицето, полагащо грижа създава подкрепяща рамка за общуване, основана на разбиране и уважение, която да позволи изграждането на близки, открити, изпълнени с доверие и стабилни отношения.

3. Лицето, полагащо грижа проявява индивидуален подход към всяко дете
Лицето, полагащо грижа винаги взема предвид историята на детето, индивидуалните му нужди, способности и ниво на когнитивно развитие.

В) Тревожни признаци

- В отношенията между полагащия грижа и детето няма разбиране и уважение.
- Има изтичане на информация относно детето.
- Детето се дистанцира от полагащия грижа.
- При обгрижващите има висок процент текучество.

Стандарт 11: Детето има възможността активно да участва във вземането на решения, които засягат живота му

Детето бива признато като експерт в собствения си живот. То бива информирано, изслушвано и вземано на сериозно, а устойчивостта му бива призната като значителен потенциал. Детето се насърчава да споделя чувствата и преживяванията си.

„Подкрепата, която ми оказаха мнозина обгрижващи, беше решаваща. ... Много е важно лицето, полагащо грижа да ти казва, че си важен и можеш да станеш „някой“ в живота. ... Мисля, че педагозите бяха хората ме оценяваха най-високо и ми предложиха най-значима подкрепа. ... Те винаги са ме подкрепяли (в избора ми да завърша университет със специалност „Социална педагогика“). Никога не са ме разубеждавали.“

(Момиче от Испания, код 28.02.01)

А) Отговорности

Службата за закрила на детето

- следи детето да участва при вземането на всички решения, важни за житейското му развитие.

Организацията, предоставяща грижа

- се грижи детето да участва във вземането на решения.

Лицето, полагащо грижа

- дава на детето правото да взема решения, които пряко засягат живота му.
- **активно подкрепя участието на детето.**

Б) Насоки

1. Организацията, предоставяща грижа насърчава участието на детето във вземането на решения.

Организацията, предоставяща грижа:

- осигурява ресурсите необходими за участието на детето.
- развива и прилага различни инструменти, които да гарантират активното участие на детето.
- насърчава активността на детето чрез участието на служителите си.
- грижи се всички участници в грижата за детето да са професионално обучени, за да насърчават активността на детето.

2. Лицето, полагащо грижа подкрепя активното участие на детето във вземането на решения.

Полагащия грижа:

- уведомява детето относно правата му и всички въпроси, засягащи живота му.
- изслушва, насърчава и подкрепя детето при вземането на решения, засягащи живота му.

3. Лицето, полагащо грижа вярва във възможностите на детето и го подкрепя, за да развие пълния си потенциал.

Лицето, полагащо грижа:

- идентифицира възможностите на детето и го насърчава да ги използва и развива.
- уважава индивидуалността на детето, съобразява се с мненията му и подкрепя стремежите му за независим живот.
- показва на детето, че е важно, като демонстрира интерес към нуждите му.

В) Тревожни признаци

- Инструментите за осигуряване на участие не съществуват или не се използват.
- Детето не участва при вземането на решения, които засягат живота му.
- Детето има усещането, че възможностите му се подценяват или не ги подкрепят.
- Детето има усещането, че не го изслушват и разбират.
- Детето има чувството, че не получава достатъчно информация относно важни за него въпроси или относно правата си.